

P. 9. 11

1721

1. Arpe, Petrus Frid. : De equilibrio inter jura
Caesareae majestatis et ordinum imperii servando.
Oratio inaug. Accent. Programma: De necessitate
et usu studii juris patrii
2. Hublius, Henricus, Acad. Nat. provoc. et prof. priv.
maricus: Programma, quo ad disputationem Francisci
Imesti Voetii . . . invitatur.
3. Vogt, Franciscus Imesti: De testamentis secundum
jura Mercensia et Holsatica
4. Waldschmidt, Wilhelmus Halbericus: Programma, quo
ad inaug. Disputationem Petri Hennings invitatur.

1722.

1. Opitius, Paulus Fritus: De Hadriani Imperatoris
nomine, indole, virtutibus ac vitiis.
2. Vogt, Franciscus Imestus: De communicatione bonorum
inter conjuges ejusque effectum.

1724.

Vogt, Bamberus Emeritus: De arduo juriscantium
officio

1725

1. Harpprechtus sc Harpprechtstein, Heptus Christophorus: 3.
De servitute legali ejusque variis in jure effectibus.

2. Luchter, Cornelius Fidericus: De usu fictionum
in medicina

3. Waltschmitt, Wilhelm Haldericus, Med. med. Decanus
Programma, quo ad Dissertationem inang. (Georgii Fran- 4.
kii) insitit.

4. Waltschmitt, Wilhelm Haldericus: De valore 5.
medicinae et chemiae hodiernae.

5. Waltschmitt, Wilhelm Haldericus, Med. med. Deca- 17
nus: Programma, quo ad Dissertationem inang. 19.
(Christiani Trachsmi Lusserii) insitit. 2.

1726.

1. Haue, Philip. Fris: De iure iurisdictionis tolerancibus.
2. Harprechtus de Harprechtstein, Stephanus Christianus:
De iure notarii Hamburgensis.
3. Hartmannus, Ioannes Zacharias: Albohen animosum
Ducem Saxoniae . . . Dissertatione, praefationibus
in ius Romanum Germanicum publicum et feudale praefata
missa collaudavit. Accessit tabula aenea munita
in auro Alberto . . . Endae in Frisia positum
repraesentans
4. Husius, Fredericus Gueric: De iure dotis eiusque
privilegio in concursu creditorum.
5. Husius, Fredericus: De arresto innocens.

1729.

1. G. Hartmannus, Io. Zacharias: De conjugibus in cautatis
coniugue separatione. 3 Imp. 1727, 1731, 1741.
2. Hartmannus, Ioannes Zacharias, Præf. jur. Pecuniarum:
Programma, . . . quod Disputationem in iure Hæmi Helzigii
Lilienthi . . . in Piet.

1727.

3. Sturius, Fredericus Gullitib = De denatione morosa

4. Sturius, Fider. Gullitib : De appellatione ab exco-
lione rei iudicatae

1728.

1. 1. Lutherus, Cornelius Fidericus : De morbis simulatis ac
dissimulatis

2. 2. Programma inaug. Med. med., quo ad Disputationem
W. thelemi Henrici Waltschmitti invitatur.

3. 3. Waltschmitt, Wilhelm Haldericus : De vulneribus
arteriarum in artibus saepe funestis, raro letali-
tibus.

4. 4. Waltschmitt, Wilhelm Haldericus, Fac. med. Decanus
Programma, quo Disputationem inaug. Georgii Key-
sigii invitit.

1729.

1. Friccius, Trachimus : De officiali creditorum citatione
vulgo proclamata secundum jura Norimbergiae et Hallesiae

1729.

2. Struvius, Friburgum Collicit: Dissertationis juridicae
et Constitutionum Ducatum Slesvico - Holstenicum
de pecunia pupillarum tuto colligenda.

1729

1. Programm, die...
2. Programm, die...
3. Programm, die...
4. Programm, die...
5. Programm, die...
6. Programm, die...
7. Programm, die...
8. Programm, die...
9. Programm, die...
10. Programm, die...

1. Programm, die...
2. Programm, die...
3. Programm, die...
4. Programm, die...
5. Programm, die...
6. Programm, die...
7. Programm, die...
8. Programm, die...
9. Programm, die...
10. Programm, die...

1. Programm, die...
2. Programm, die...
3. Programm, die...
4. Programm, die...
5. Programm, die...
6. Programm, die...
7. Programm, die...
8. Programm, die...
9. Programm, die...
10. Programm, die...

8

A

J

D 120.

7

8 PETR. FRID. ARPE

ANTECESS. KILON.

Pub. 4. num. 9.

1721/1

PRIMITIÆ
ACADEMICÆ

SIVE
ORATIO INAUGURALIS

DE
ÆQUILIBRIO

INTER

JURA CÆSAREÆ
MAJESTATIS

ET

ORDINUM IMPERII
SERVANDO.

NEC NON
PROGRAMMA

DE

NECESSITATE ET USU STUDII
JURIS PATRII.

KILÆ CIMBRORUM, LITTERIS HÆREDUM REUTHERI.
M DCC XXI.

REGIÆ CELSITUDINIS
SERENISSIMI
CAROLI FRIDERICI
SUPREMI CIMBRORUM PRINCIPIS

Sanctioris
Senatus, Statusque
Publici Consilia-
riis & Ministris

Perillustribus ac Excellentissimis

DOMINIS SUIS GRATIO-
SISSIMIS

FELICITATEM PERPETUAM.

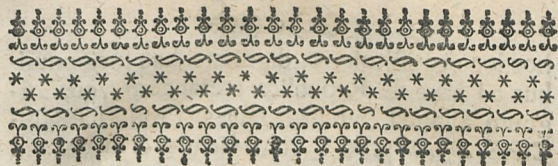

REGIS CAESARIS
SERENISSIMI
CAROLI FRIDERICI
SUPREMI CÆSARUM PRINCIPIS

Sanctorum
Senatus & Statusque
Publici Consilia-
ris & Ministris

Petitionibus ac Excellentissimis
DOMINIS SUI GRATIA-
SIS

FELICITATEM PERPETUAM

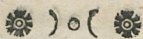

I quando reipublicæ causa Romanorum olim Patres comitia haberent, vel aliquod majus negotium, pro salute totius populi aut gentis cujusdam, susciperent, *auspicato* illud factum fuisse novimus: quod nihil rite, nihilque providenter, sine Deorum immortalium ope & consilio, agi arbitrantur. Ideo, si aut magistratus creandus aut confirmandus esset, aut si quis ad populum verba facere instituisset, more solenni, *linguis favere*, &, quod *bonum, felix, faustumque* esset, præfari solebant. Hinc, sacris læto vultu peractis, *auspicia* capiebant; quæ si cœptis annuerent, & nemo obnuntiasset, tum, nullo intercedente, petenti potestas cum populo agendi concedebatur. Idem pro more institutisque civilibus, in comitiis vestris, mihi facere liceat. AUDITORES, quem Summi & Serenissimi Principis clementia in
A hoc

hoc loco constituit, & dignitate hac mea omnibus ad bene de Republica sperandum, quasi signum aliquod sustulit. Hujus TANTI PRINCIPIS *auspiciis* prodeo, cujus virtutes & merita vix cujusquam mens & cogitatio capere potest.

Verum frequens conspectus vester, multo jucundissimus: locus, ad agendum amplissimus, ad dicendum ornatissimus: officii delati ratio: negotiorum incumbentium moles me adeo in aditu laudis commovent, ut, quo me vertam, nesciam. Quin etiam, si ingenium considero, quod sentio quam fit exiguum, doctrinae & eruditionis defectum, levem in dicendo facultatem, quodque nihil huc, nisi perfectum ingenio elaboratum industria, afferri oporteat; non possum non ad bona verba confugere, & a Deo T. O. M. ardentissimis precibus contendere: *Ut, quod sua voluntate & aeterno decreto munus mihi magnificum datum est, ipse, omnis boni fons & autor, corroboret atque consiciat. Convertat ipse ad immortalem sanctissimi nominis sui gloriam, Principis, patriæ Patris, & Reipublicæ decus, Academiæ emolumentum, Studiose juventutis utilitatem, omnia mea consilia, operam & studia; ut hæc res bene ac feliciter eveniat, & cum Vestris consiliis & suffragiis mens mea sententiæque ita consentiant, ut, quod suscepi officium, Nobis pacem, otium, commodum, concordiamque afferat.*

Rata sit solennis hæc Comitiorum precatio, quæ tantam vim & religionem in se habet: rata sit

fit opto: nec dubito ratam fore, dum læta sequor
auspicia & lætiora quam si ad lævam tonuisset,
aut si quis dextra sternuisset approbatione.

In ista, quæ sævit, tempestate; in isto patriæ
naufragio; inter crassissimas nubes; inter creber-
rima fulgura medium cælum Sol nostræ salutis
occupavit & blanda pacis spe terrores & pericu-
la, quibus impares oblectamur, dispellit. Si
more veterum *aves divinas & præfagas* consuli-
mus, columbam, pacis nuntiam, in nave sua con-
spexit OPTIMVS PRINCEPS &, quo certior
eventus esset, sibi familiarem reddidit. Plaudite
cives, stata sint & autoritatis plenissimæ, quæ læ-
ti afferunt nuntii!

Si *omina* spectamus, CAROLVS FRIDE-
RICUS, *Friderici* filius, *Friderici* pronepos, omi-
na nobis tranquillitatis publicæ affert certissima.
Ac quemadmodum, in primordiis negotiorum,
MANII, PROSPERI, LAETI nominibus olim gau-
debant, & *Atbenienses* PHORMIONEM, *Romani* SCR-
PTIONEM felicissimorum Ducum successores, ejus-
dem nominis esse voluerunt; Sic CAROLI
FRIDERICI, maximorum Principum dignissimi
heredis, appellatione immortaliter gaudeamus;
piisque contendamus votis, ut fortuna, quæ in
Ipsius Majorum se societatem gloriæ obtulit, Ipsi
cedat, suam esse totam & propriam fateatur. Vel-
lem equidem (atque utinam hodie existeret) vel-
lem:

lem: lætum illum effulſiſſe diem, quo in occurſum SERENISSIMI PRINCIPIS! obviam rueret univerſa Civitas; quo ſtola & purpura amiſti, inter lætas populi acclamationes, procederent Patres; quo carmina canentes, cum tripudiis & ſolenni ſaltatu, in plateis errarent Juvenes. Sed ea eſt humanæ ſortis conditio, ut nihil omnibus numeris & partibus ſuis ſit abſolutum, & iis, quæ maxime optamus & cupimus, crebro moram injiciat Fatum. Igitur tanti negotii eventum, jam non tam re, quam voluntate, ſpe & expectatione laudamus. Interea illa ſpes, quæ nos magna tenet, in his & Majorum & ſuis ſedibus brevi rediturum PRINCIPEM, dubitare nos non ſinet, me bonis & ſecundis auspiciis ſuggeſtum aſcendiſſe, ex quo, *Juris publici & patrii interpretis*, DE ÆQUILIBRIO INTER JURA CÆSAREÆ MAJESTATIS, ET ORDINUM IMPERII SERVANDO, ad vos verba facerem. Nemo quidem triſte aliquid obnuntiat: nemo intercedit; atque ita ordiri orationem meam poſſem, niſi ejus eventum pertimeſcerem: quod de ſalute *Reipublicæ* & ſtatu *Germaniæ* dicturus ſim, ex quo omnis memoria temporum præteritorum, incolumitas præſentium, ſpes reliquorum pendet. Hæreo, nec, ut videtur, ſine cauſa. Verum, quo majus & gravius eſt argumentum, eo æquioribus auri- bus animisque dicenda percipite.

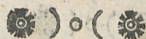
GER-

GERMANORUM inelyta natio, tam hostium
 terror, quam suorum decus, post res domi foris-
 que feliciter gestas, imperium occidentis adepta,
 augustissimum hoc Reip. corpus constituit, quod
 omnes quocunque officiorum genere & submissō
 cultu venerantur. In eo, quamdiu indissolubili
 concordia caput & membra inter se invicem
 conspirant, & virium robore & amplitudine sua
 contra quascunque externi hostis insidias summam
 auctoritatem & gloriam facile defendit. Si vero
 in illo discordiarum semina pullulant, ac nobilissi-
 mæ partes inter se in alterius labem & perniciem
 conjurant, enervata virtus & fortuna Reipubli-
 cæ labefactata ruit. *Quemadmodum olim Mene-
 nius Agrippa scito apologo, de discordia membrorum,*
 docuit, cum invidia populum Romanum in Pa-
 tres concitasset, & Plebs gravi civitatis malo pro-
 cul ab urbe & laribus confedisset. Hic quidem
 concordia civium interpres & arbiter tunc tem-
 poris sanavit discordiam, civesque in urbem redie-
 runt, sed cum iis invidia rediit & ignorantia re-
 cti, vitium, parvis magnisque civitatibus commu-
 ne. Illud immenso durat exemplo &, ut olim
 res Romanas perdidit, ita rempublicam Romano
 Germanicam graviter, eheu, turbat & affligit:
 dum illi incendio Ministri Status & juris publici
 Doctores diffidiis suis & cavillationibus largum
 nutrimentum præbent. Quos quidem, animad-
 verto, in duas divisos esse partes. Quarum altera

in summa & nullis limitibus circumscripta potestate augustissimi Cæsaris nititur & confidit: *altera* hanc Majestatem timide & diffidenter attingit, dum jura *Ordinum* ad illud culmen apicemque rapit, ut divisum sit imperium & dignitas ejus, moderatori & statibus conjuncta & communis, adeo ut quisvis Princeps in territorio suo, seu majoris provinciae, eisdem privilegiis utatur fruatur, quibus Imperator in sua. Inter has varias & dissidentes opiniones, quomodo mihi ex utraque parte sit elaborandum, si considero, ad fontes primamque originem dissensus accedendum est, ut, qua possum brevitate, *Imperii Germanici* & nostræ doctrinæ fata percurram.

Cum CAROLI cognomento MAGNI celebris progenies in LUDOVICO *infante* desisset, Germaniæ Proceres potestate eligendi & libera optione ad imperium uti frui cœperunt, ita, ut ex diversis gentibus ad summam dignitatem plurimorum consensu illum extollerent, qui præ reliquis & manu fortis & consilii plenus habebatur. Hujus auctoritati cum reliqua imperii membra devota mente obsequerentur, *Hierarchie* triregnum invaluit, & Episcopus Romanus Vicarius Dei & Vice-Deus apparuit, *positus super omne quod dicitur Deus, aut quod colitur in templo Dei, se ostendens tanquam esset Deus & Imperator creaturarum.* Hic, omnia divina & humana jura miscens, modo Imperatoris, Domini sui, metu liberaretur, ac pro libidine ipse im-

imperaret, patrem liberis, liberos parentibus, Imperatorem Principibus, Principes Imperatoribus atroci consilio immisit, ut promiscua cæde in se invicem crudelissime sævirent. Quo tandem eo res devenit, ut seculo XIII per novendecim annos nemo Rex existeret, qui motus prædonum reprimeret. Ac tum omnia per tumultum sine lege, sine ordine fiebant. Donec RUDOLFUS, ex stirpe *Habsburgica*, imperium capesceret & cum ad sceptrum jurare non possent, osculo sanctæ crucis juramenta fidelitatis sibi præstare juberet. Huic Principes, qui studiis & suffragiis suis ad imperium vocaverant, consilio, ope, opera aderant & dignitatem ejus strenue tuebantur: Non tamen, ut duram servitutem servirent, sed ut legibus suis & judicio, nisi in Cæsarem & imperium pecassent, viverent. Quæ cum primi Imperatores, qui ipsi Principes fuerant, illis denegare non possent, inde jura ordinum imperii, magnum ceperunt incrementum. Et, cum primum Imperantium voluntate tacitoque consensu autoritas eorum esset confirmata, postea seculo XIV CAROLVS IV. Rex *Bobemia* & Imp. in comitiis *Norimbergensibus* de ordinum dignitate & ut vocant, superioritate publicam legem tulit, quæ, *aurea Bulla* nomine, inter Germanos magna religione servatur: Quanquam ea ipsa salutis publicæ votum potius quam firmamentum attulisse videatur. Ipso enim defuncto, successorum negligentia, Or-
di-

dinum contentionibus & Clericorum infidiis tanta rerum facta est perturbatio, ut, cum **MAXIMILIANVS I.** ad imperium accessisset, libido esset pro imperio, neque inter Principes & privatos ullum jus & potestas, nisi in armis. Ipse quidem invictissimus Cæsar, calamitatem patriæ indigne ferens, *pace publica, sanctissimis legibus, comitiorum autoritate, judiciorumque amplitudine medelam tanto malo parabat.* Ac hospitari primum mox respirare cœpisset *Germania:* nisi gravissimæ in religionis negotio turbæ intercessissent. Ad quas dum hominum mentes præcipue caligant; neque summis, quæ in eo erant, virtutibus concordiam revocare ac utriusque partis sedare impetum poterat. Nam & de salute singulorum & libertate agebatur, pro qua cuius summa debet esse contentio. Igitur **CAROLUM V.** ipsius nepotem, Cæsarem renuntiare Ordines detrectabant, antequam juramenti fide confirmasset: *se dignitatem Principum & Ordinum imperii minime convellere & imminuere velle: de rebus Imperii nullum fœdus aut pactum facere cum externis, nisi de septem virorum consensu: Peregrinum militem nullum in Germaniam adducere, nisi consentientibus illis: Quia Romæ multa fiant adversus pacta quondam inita cum Pontificibus, operam dare, ne fraus Privilegiis fiat & imperii libertati: Si quam habeat actionem in aliquem Ordinem, legibus experiri: vim autem nullam adhibere iis, qui se cognitione legitime sistunt: neminem indicta cau-*

sa

sa proſcribere, ſed juris ordinem in eo ſequi. Cum nihilominus atrox & grave exarſiſſet bellum, acerbiffimo caſu periiffet Reſpublica, ſi *Italorum & Hiſpanorum* conſiliis res peracta fuiſſet. Verum poſt annum bellum fortuna Reipublicæ victrix motus internecivos compeſcuit, atque patria pax, Religioni ſecuritas & incolumitas omnibus reſtituta eſt. Quin *Capitulationibus Caſarum, pactis conventis, legibusque imperii* diſcordiarum tomes & incitabulum videretur obrutum. Et ſepultum, credo, fuiſſet: niſi verſipelles ex Pontificulis quidam ex parva ſcintilla, folliculis ſubjectis, magnum excitaſſent incendium, & tricennale bellum, crudele & exitioſum. In quo de aris & focis, de fanis & templis, de avitis ſedibus, de imperio, de libertate, de ſalute Germaniæ, de univerſa denique Reſpublica fuit decertatum. Tandem etiam deſlagavit, & cum, lites magna cum calamitate eſſe conjunctas, docuiſſet eventus, de pia & æterna pace actum eſt, quæ *Monasterii & Osnabrugæ* apud *Westphalos* fuit ſancita.

In qua cum ſummo ſtudio curaque, de Majeſtate Imperatoris & libertate Ordinum quid juſtum cenſerent, totius Europæ & imperantium & eruditorum corona conſtituiſſet, ea vero, in quibus ſcopum attingere non potuerant, Pace *Noviomagenſi, Rivoicensi & Badenſi* dilucidius fuerint explicata, monſtri ſimile foret, quenquam de his, quæ ſunt talia, litem movere & nodum, ut dicimus, in ſcirpo quæ-
rera.

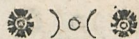
B

rere. Quod tamen inter juris publici Doctores ea animorum concitatione & verborum strepitu quotidie agi videmus, ac si per triduum nihil aliud, quam *philippicas* Demosthenis aut *Catilinarias* Ciceronis legissent. Scilicet nemo non rebus aliquid affert præjudicii &, quam opinionem mente comprehendit sua, sterilem licet & inanem, confirmare & servare optat.

Cum literis, post crassissimas ignorantiaë tenebras, suum rediret decus, *Aristoteles* scholæ suffragiis primum occupabat locum & plus quam dictatoriam potestatem. Hic cum nullam Rempublicam, nisi *Monarchia*, *Aristocratia* vel *Democratia* foret, salvam esse posse, græco ingenio finxisset; scholastici, qui in barbati magistri verba juraverant, interiturum orbem augurabantur nisi imperium *Germanicum* esset *Aristotelicum*. Non observantes, temperationem Reip. in descriptione Magistratuum esse, ex quorum compositione, quod cujusque Reip. genus est, intelligitur. Quæ cum Majores nostri prudenter & moderate instituisent, superflua in hac parte erat Græcorum disciplina. Accedebat, quod in scholis publicis, quas academias vocant, nullum jus præter *Civile Romanum*, aut *Canonicum* dictum proponeretur. Cujus Doctores, antiqui moris tenacissimi, statum Germaniæ ad *Romanas* & *Græcas* leges revocabant, aut ad *constitutiones ecclesiasticas* enodabant. Quo studiorum genere etsi nec sibi nec aliis satisfacere-

cerent, ferebat tamen ita genius seculi & studiorum cultus: donec ante centum & quod excurrit annos *ius*, quod *publicum* dicimus, in numero disciplinarum veniret ac *Daniel Otto* cum *Paurmeistero* novam ei formam induerent. Tum alia rerum facies esse cœpit, & de variis rebus, ad Rempubl. spectantibus, summa cura & diligentia quæsitum fuit.

His temporibus flagrabat tricennale bellum, & non minore animorum concertatione quam armis inter se partes digladiabantur, cum sub isto tumultu perfonatus ille Hippolitus a Lapide prodiret & temerario ausu, Imperatorem ordinibus inferiorem, & domum *Austriacam*, veluti publicæ pacis remoram, extirpandam esse, doceret. Quisquis ille, sive Ioannes a Rusdorf, consiliarius Palatinus; sive ex consiliariis Regis *Suecie*, Ioannes Drans; Ludovicus Camerarius; Salvius; aut, quod plurimorum fide nititur, Bogislaus Philippus Chemnitius. Dehinc nata est *politica heresis*, de qua nobis sermo est. Cæsar tam impudenti hominis asserto gravissime commotus læsæ Majestatis reum postulavit, librum habere legique vetuit, pœna sancita, qui impiam doctrinam repetere instituisset. Sed quo gravius in hunc autorem publica severitas animadvertit, eo magis innotuit: servati lectique sunt libri, qui cum periculo parabantur. Præcipue cum ex altera parte alii non minus in doctrina juris publici peccarent:

&, ut Hippolitum immortale odium in illustrissimam gentem in devia rapiebat, ita illi e contrario, stirpem austriacam in cœlum laudibus effe-
rentes, Principes glebæ adscriptos projectaque vi-
liores alga haberent. Pontificuli fere omnes, *Sluterus*,
Brugmannus, *Reinkingius*, *Oldenburgerus*, sub *Pacifici a*
Lapide nomine, aut quem spes pulchra novarum
dignitatum lætabat. Intercessit *Hermannus Conrin-*
gius, vir non corpore sed ingenio magnus & in re-
bus patriæ versatissimus, qui, ringente frustra *Tabore*
cum sociis, magna sui laude scientiæ nostræ me-
dicas manus attulit. Hujus ut & *Boimenburgii* pru-
dentissimis monitis si obsequi voluisset erudita
natio, non tot eorum antesignani in litibus æta-
tem contrivissent aut tot impotentis animi docu-
menta dedissent. Sed jacta erat alea, nec gene-
rosa tam facile deservescit ira, quam implacabilem
multi & æternam servant. Ideo cum *Samuel*
Pufendorffius, vir literis meritisque illustris, nova
de statu Imperii Romano Germanici cogitata
sub *Severini de Monzambano* nomine propalasset, ite-
rum bellum inter literatos intestinum exarsit, &
censores & commentatores hujus *Monzambani*,
Martinus Schockius, *Io. Ludovicus Praschius*, *Chri-*
stianus a Teuteburg, Huno ab *Hunefeld* sive *Schurtz-*
fleischius, *Zellerus*, *Scharfschmidius*, *Obrechtus*, *Thoma-*
sus, viriliter in hac palæstra sudarunt; atque hoc
fuit inter juris publici antecessores pomum Eri-
dos & dissentendi nobile incitamentum. Abhinc par-

partium studium gloriae & pretii loco esse
coepit, & multi veritatis maluerunt, quam susce-
pti patrocinii, vadimonium deserere.

Cumque una & simplex sit veritas, quam,
investigando adeptam, ira odioque amittimus.
Multi hæc ne nauci habent, quærunt opinionum
Sectatores, non veri studiosos: ad remos, ad
bestias ad metalla damnantes, qui dissident.
Hinc multi in regia veritatis via cespitant &,
dum vel austriacæ domus florentes laureas im-
modicis laudibus extollunt, vel Ordinum jura
aut Superioritatem territorialem nullis aut laxio-
nibus, quam decet, limitibus circumscribunt, im-
potentis & imbecillis animi motus produnt. Tor-
tores & carnifices *augustissimi corporis*, qui capiti
membra, membris illustrissimum caput auferre
tentant.

Indignus nomine *Germani*, qui Cæsaris Majestatem
non vereatur, invictissimam gentem austriacam
laudet, Jura Imperatoris & summam dignitatem
salvam esse velit; in qua salus & fortuna Reipubli-
cæ, tanquam *Palladio* suo est collocata. Non mi-
nus tamen servilis animi & adulatoris esset, inter ju-
sta Imperatoris præconia libertatis germanicæ
memoriam perdere & Summorum Principum
jura, pacis conditionibus & publica fide stabili-
tate infirmare. Summum concilium; illa, quæ perpe-
tuo *Ratisbonæ* durant, comitia; illæ pro publica sa-
lute excubiæ, dum *Cæsari*, salvis Ordinum privi-
le.

legiis, fidem, cultum, reverentiam, obsequium humillime præstant, quid agendum monendumque sit, docent. Non quidem ac si in illo celeberrimo confessu nunquam in diversas sententias eant: sed hic dissensus mater est publicæ securitatis, eoque majus pondus nostris rebus indit, quo sæpius singula ad incudem & lancem revocantur.

Illam diutinam & per tot secula constantem regiminis conservatio: libertatis defensio: amicorum fiducia: hostium terror: florentissima civium conditio per hæc Comitia propagata, propugnata, conservata, certo certius ostendunt, hanc esse *Divorum* sedem, neque, quicquid suffrent censores, defuisse *oracula*. In rebus gravioris momenti *Jupiter*, ut in fabulis est, cum omnibus imperaret, convocabat *Divos*, ex quorum consilio aut pacem stabiliret, aut fulmina emitteret. Sic Imperatoria Majestas clementissime Summos Imperii Proceres in consilium adhibet, tam ad pacis leges quam belli stabiliendas, & Pater Patriæ mavult quam Tyrannus salutari, tam omnium commo-
dis, quam suo studens imperio. Hinc sanctissima consilia & ex paterno affectu, in superbos bellum, in victos clementia, in aggressores poenæ, in oppressis fidelissima auxilia præsto sunt: novatores monitis, pertinaces objurgationibus, infidi & inobedientes armorum metu coercentur. Felix si unquam Tanto Duce *Germania*.

Atque ideo illic mihi pro *Junone* nubem amplecti

plecti videtur, qui Principes servos & glebæ adscriptos afferit, eoque nomine *Cæsaris* gratiam aucupari audet: ut nec ille Principibus, nec cuiquam bono charus est, qui Christiani orbis primum & præcipuum decus inficetis dicitur provocat. A sapiente omnis protervitas & petulantia oportet esse aliena. Præcipue in rebus tam gravis momenti, in quibus sine periculo his peccare non licet.

Jam per singulas partes eundo, quæ jura *Cæsaris*, quæ jura *Ordinum* docerem, nisi me dicendi copia obrueret, qui benevolentia Vestra & patientia abuterer, si, ut cœpi, pergerem dicere. Ac ut verum fatear, si delati muneris rationem perpendo, quæ me huic studio, dum vita superest, vacare jubet, illam doctrinam, cui tantum temporis datum est, me per horæ spatium tradere valere, despero. Erit, erit alia idonea differendi opportunitas & moderatum & honestum otium, ne quid reticendo subterfugiam aut dicendo obscuram.

Tum invictissimi Cæsaris laudes pandam, tum OPTIMO PRINCIPI, dum referre non possum, agam.

*O mihi tam longe maneat pars ultima vita
Spiritus, & quantum sat erit Tua dicere facta!*

Non ingratus sed impius essem, si me tanti beneficii caperet oblivio. Æterno illud colam obsequio; non solum dum anima spirabo mea; sed etiam,
dum

dum vita deficit, monumenta hujus benignitatis & gratiæ permanebunt.

Cæterum, AUDITORES PERILLUSTRES & CLARISSIMI, vobis pro prolixo in me affectu maximas & mirificas reddo gratias, atque, ut eadem benevolentia, qua cœpistis, me per totum vitæ curriculum amplecti velitis, rogo. Quo cum nihil jucundius mihi aut charius accidere possit, de vobis bene mereri in omni officiorum genere curabo. Equidem hodierno die Vobis promitto semperque præstabo, mihi neque in consiliis de Academia capiendis *diligentiam*, neque in periculis ab ea propulsandis *animum*, neque in sententiis ferendis *fidem*, neque in perferendo labore *industriam*, neque in patrociniis veritatis *libertatem*, neque in commodis Vestris augendis *gratiam animi benevolentiam* ullo tempore defuturam.

D I X I.

PROGRAM-

PROGRAMMA
DE
**USU ET NECESSITA-
TE STUDII JURIS
PATRII.**

(1) Cite in Bielefeld

Quod M. Tullius (1) refert, *Roma aliquando Scauri de vita sua ad L. Fufidium libros, sane utiles neminem: at Cyri vitam & disciplinam legisse, præclaram illam quidem, sed neque tam rebus istius civitatis aptam, nec Scauri laudibus anteponendam.* Illud mihi quidem inter juris Interpretes locum habere videtur, qui non instituta maiorum & leges sane utiles, sed antiquitates *Romanas & Græcas*, magna cura explicant, præclaras illas quidem, neque tamen rebus *Germaniæ* aptas, neque patriæ laudibus anteponendas. Scilicet multi peregrina malunt quærere quam sua & dum aliorum opibus inhiant, res suas fastidiunt. Antiquo more, quo omnes propemodum gentes, quacunque etiam invidia inter se laborarent, vicinorum maluerunt consuetudines scrutari & summam iis auctoritatem conciliare, quam quid inter se ipsos & con-

(1) *Cic. in Bruto. c. 29.*

constantissime fiat & optimum jubeatur, percipere. Quæ si a Diis immortalibus familiari colloquio se accepisse gloriarentur Latrones, parum aberat, quin effata divina communi opinione crederent: quod præceptorum tanta vis, tanta sententia esset, ut ea non hominis cuiquam, sed Delphico Deo tribuenda esse videretur: Ita, ne de *Chaldæis* aut *Ægyptiis* dicam, inter Græcos *Lycurgus*, *Plato*, *Solon*, nec non *Pythagoras*, ad leges ex *Ægypto* petendas, exilia potius quam peregrinationes susceperunt; a quibus Nomothetarum Principibus *Anacharsis* Schyta, *Zamolxis* Geta, *Zaleucus* Locrensis, *Charondas* Thurius, Reipublicæ constituendæ & conseruandæ rationes, acceperunt. Sic *Romani*, *Tuscorum* placita sub Numa Pompilio, *Græcorum* sub Decemviris propriis institutis anteferre non dubitarunt. Quæ quidem leges decem tabularum, in illo immenso aliarum super alias acervatarum legum cumulo, fons omnis publici privatiq; juris fuerunt habitæ. Imo vero *jus civile Romanum* fere peregrinum erat, cum *Iustinianus* in *Thracia* corpus juris, quo utimur, compilaret dum vix umbra Romanæ Reipublicæ, in facie *Romuli* superesset. Quod ipsum *Tribonianus* & reliqui græci, libris *ICTorum* veterum, ex quibus veri juris germanæque justitiæ imaginem descripserant, igne deletis, penitus peregrinum reddiderunt. Felicissimo ausu, quod licet ipsius discipuli, mille septingentorum & amplius annorum mores tenere & intelligere co-

A 2 gan-

gantur, antequam de suis rebus recte senti-
re, audeant, eius tamen doctrina in foro &
Academiis plerisque adeo triumphet, ut Impe-
ratoris famigeratissimi imperandi & prohi-
bendi sapientia, mera fuerit divinatio.

His aliisque argumentis mirum in modum
sibi placent, veteris prudentiæ *Justinianæ* proci,
qui studio antiquitatis, magnitudinis Romanæ
memoria, inventionis subtilitate, humanitatis
vitio acerrime contendunt, gypsatas illas & inter-
polatas *Triboniani* & aliorum leges, candori ger-
manico rectius convenire, quam quæ vel sana ra-
tio vel sanctiones maiorum dicitent. Ac si to-
gas *Græcis*: cultum barbaricum *Romanis*: Vestem
Sarmatarum & *Parthorum* fluitantem maioribus
nostris, qui *stricta* & *singulos artus exprimente* *distinguebantur*, decentissimam fuisse & laudatissimam
nobis persuadere possent.

Cum consulerent *Athenienses* Apollinem Py-
thium, quas potissimum leges tenerent, oraculum
editum est, *quæ essent in more maiorum*. Quo cum ite-
rum venissent, Maiorumque morem dixissent, sæ-
pe esse mutatum, quæsiuissentque quem morem
sequerentur potissimum e variis: Respondit,
optimum. Et profecto ita est, ut id habendum
sit antiquissimum & Deo proximum, quod
optimum. Optimum autem est, quod Reipub-
licæ salutare, cuius tenendus nobis & servandus
status, omnesque leges accommodandæ ad il-
lud civitatis genus, in quo vivimus. Sane felici-

cio-

ciores arbitror nostræ patriæ incolas olim fuisse, si-
ne legibus scriptis, quam Romanas illa edictorum
copia, cum apud illos plus boni mores valerent,
quam alibi bonæ leges. Ac si oratorem qui pere-
grino habitu coronatus & palmas gestiens tan-
quam in *Arcopago* & pro rostris dicturus, in concio-
nem progreditur, ineptum & ridicularium habe-
mus, quod aliquid insoliti, extranei, nec nostris
moribus conveniens moliatur, legum orationis
& decori tenaces. Quid in legibus fiet? unde
omnis Reipublicæ dignitas, omnium civium sa-
lus, vita, libertas, bona, fortunæ. In quibus ta-
men non nostra plerumque quærimus, sed *Roma-
na* & *Græca*. Quid sibi vult hæc peregrinitas?
hostis apud Latinos is dicebatur, quem nunc *pere-
grinum* dicimus. Ille legum peregrinarum a-
mor, ex ignorantia recti, invidiaque provenie-
bat, cum aut gentis sapientiæ laude inclytæ le-
ges felicitatis publicæ fulcra, reliqui admiraren-
tur, amarent, colerent: aut ob intestinum odium
peregrinas leges petere e re sua fore arbitraren-
tur. Alias patrii moris erant observantissimi,
& *Græci* Regem *Perfarum*, vitæ suæ arbitrum in sa-
lutatum relinquere, quam barbarum salutandi
morem imitari malebant. Nobis autem non imi-
tari *Græcos* & *Romanos*, aut potius legislatorem
Thracem, sed obsequi dulce & decorum est, quem
in rebus gravissimis, dum de nostro imperio ne
scmniavit quidem, oraculi instar consulimus.
Hæc & alia in eam me sententiam trahunt, ut

non a Prætoris edictis, aut responsis Prudentum, ut plerique nunc, neque a duodecim tabulis ut superiores, sed penitus ex intima philosophia moresque patrios hauriendam juris disciplinam putem.

Hujus meæ sententiæ judicii que ut rationes reddam, de principiis juris & quibus modis ad hanc multitudinem infinitam & varietatem legum perventum sit altius differere libet. Vetusissimi inquit C. Tacitus (1) mortalium, nulla adhuc mala libidine, sine probro, scelere, eoque sine pœna aut coercionibus agebant: neque præmiis opus erat, cum honesta suo pte ingenio peterentur, & ubi nihil contra morem cuperent, nihil per metum vetabantur. At postquam exui aequalitas, & pro modestia ac pudore, ambitio & vis incedebat; provenere dominationes: multosque apud populos æternum mansere. Quidam statim aut postquam Regum pertasum, leges maluerunt. He primo rudibus hominum animis, simplices erant: maximeque fama celebrauit Cretensium, quas Minos, Spartanorum, quas Lycurgus; ac mox Atheniensibus quaestiores jam & plures Solon præscripsit. Nobis Romulus, ut libitum imperitaverat: dein Numa religionibus & divino jure populum devinxit; repertaque quaedam a Tullo & Anco: sed præcipuus Servius Tullius sanctorum legum fuit, quis etiam Reges obtemperarent. Pulso Tarquinio, adversum Patrum factiones multa populus paravit tuendae libertatis, & firmanda concordia: creatique Decemviri, & accitis, que usquam egregia, composita duodecim tabis.

(1) Tacit. libr. III. annal. c. 26.

bula, finis æqui juris; Nam secuta leges etsi aliquan-
do in maleficos ex delicto, sæpius tamen dissensione or-
dinum & adipiscendi illicitos honores, aut pellendi cla-
ros viros, aliaque ob prava, per vim lata sunt. Hinc,
Gracchi & Saturnini, turbatores plebis; nec minus
largitor nomine senatus Drusus; corrupti spe, aut in-
lusi per intercessionem socii. Ac ne bello quidem Ita-
lico, mox civili omissum, quin multa & diversa sci-
ferentur; donec L. Sulla Dictator abolitis vel conver-
sis prioribus, cum plura addidisset, otium ei rei haud
in longum paravit; statim turbidis Lepidi rogationi-
bus, neque multo post Tribunis reddita licentia quo-
quo vellent populum agitando, jamque non modo in com-
mune, sed in singulos homines lata questiones: & cor-
ruptissima Republ. plurimæ leges: Quas veluti Pon-
tifices religione & verborum aucupiiis: Prætores,
novis in albo edictis propositis: Jcti animo &
doctrina dissentientes, responsis suis, multa no-
cte obvolvebant, ita postquam libido pro impe-
rio esse cœpit SCta, sanctiones: Principum oratio-
nes: edicta; mandata; decreta, epistolæ; rescripta; consti-
tutiones: nec non Prudentum responsa eo numero in-
valuerunt, ut quod primum caput juris, & posterius
doctissimi sæpius ignorarent: Quod igitur Sum-
mi Viri optaverant, ut jus civile ad certum mo-
dum redigeretur & ex immensa diffusaque legum
copia, optima quæque & necessaria in paucissimos
libros conferrentur: efficere & invitos coegit
necessitas, & Fl. Vespasianus SCta & Plebiscita: Ha-
drianus Imp. Prætorum edicta, moribus domesti-
cis

cis & urbanitate limata, ediderunt. Quernadmodum constitutiones Principum post *Julium Paulum & Papyrium Jussum*, Gregorius & Hermogenianus Jcti singulis codicibus: quibus tertium addidit *Theodosius junior* Christianorum Constitutionibus spectabilem, ut tamen *Papiniani, Pauli, Caji, Ulpiani, Modestini, Scævola, Juliani, Sabini, Marcelli*, Jctorum autoritas summa & integra maneret. Quorum commentariis eo res rediit, ut cum ad immensâ veteris prudentiæ volumina suam curam extendisset *Justinianus Imp. opus desperatum* vocet, *quod quasi per medium profundum euntes, cælesti favore adimpleverit*. Hic quidem post bella æterna pace sopita, leges antiquas jam senio prægravatas, per suam vigilantiam, in novam pulchritudinem & *moderatum compendium* perduxit: quod nemo *inquit* ante nostrum imperium unquam speravit neque humano ingenio possibile esse penitus existimavit. Et has leges adorare & observare omnibus antiquioribus quiescentibus jussit, nemoque vestrum audeat, *inquit*, (1) vel comparare eas prioribus, vel si quid dissonans in utroque est requirere, quia omne quod hic positum est, hoc unicum & solum observari censemus. Sed Cæsar & gentis vitio locutulejus, ipse sibi theatrum est & nimium plaudit, dum leges in luculentam erexisse consonantiam putat, *nullo titubante relicto*. Cum hæ ex venustissimo corpore lacinia, nunquam eam, quam sperabat, dignitatem

(1) *Justinian. in præfat. Pandect.*

tem sint adeptæ, multo minus inter *Germanos* publica unquam auctoritate in forum introductæ. Quod enim de *Lothario Saxone* vulgo narrant, (1) fabulam sapit:

Quin eo ipso tempore, quo jus Romanum Doctorum opera in magna celebritate versaretur & Imperatores eorum consilio, magnifice commendarent, illud patriis tamen legibus nunquam anteposuerint aut observare iusserint.

Semper enim *Germanorum* inclyta natio suis legibus vixit & secundum patrios mores iudicium sententiamque ferre docuit. Primis quidem temporibus, *Principes* regionum & pagorum, sine lege scripta, inter suos jus dicebant, controversasque minuebant: nec præcones actionum nec formularum cantores, nec verborum aucupes: omnem *fori Romani* pompam & solemniam irrisui & odio habentes, curabant. Postea cum sæculo V. victricia passim circumferrent arma, & imperii fines latissime extenderent, more, aliarum gentium, leges ex patriis consuetudinibus haustas descriptasque sibi constituere, placuit. Verum cum in unam eandemque legem, populus libertatis amantissimus consentire difficulter posset, plures leges pro genio sæculi & rerum suarum conditione, tulerunt; quales *Saliorum*, *Longobardorum*, *Gothorum*, *Burgundionum*, *Francorum*, *Frisiorum*, *Angliorum*, *Varinorum*, *Alemanorum*, *Bajuvorum*,

B

riq-

(1) *Conring, de orig. jur. Germanici c. 20.*

riorum, Ripuariorum, Westphalorum, Saxonum, &c.
in quibus emendandis *Hilabertus, Theodoricus, Da-*
gobertus & alii Reges *Francorum* Sec. VI. multum
& vehementer desudarunt: variis ut vocant, *ca-*
pitulariis sive constitutionibus subveniendo. Quæ
Carolus Magnus, justitiæ patriæ cultor & tutela-
ris genius, studiose collegit, pura & incorrupta
consuetudine emendavit, novis sancitis auxit. Cu-
jus exemplo huiusmodi *capitula* & reliqui in Im-
perio successores condiderunt, ita tamen, ut ni-
hilominus devictæ gentes, legibus suis popula-
ribus vivere, ut solebant, pergerent. Hoc mo-
do cum *Romani* & reliquæ Italiæ gentes, *Jus Roma-*
num, umbram pristinæ magnitudinis, victorum
indultu retinerent, illud urbe capta, *Francorum*
Imperatoribus innotuit & ob antiquitatem, ele-
gantiam & præclaram legislatorum doctrinam,
summo in honore esse cæpit. Nervus tamen
rerum gerendarum & omnis vis æqui bonique,
in consuetudinibus gentium & voluntate impe-
rantium erat, ut *capitula* Cæsarum testantur, quæ
jam tum ab *Ansegiso*, *Benedicto levita*, *Burchar-*
do Wormatiensi magna diligentia præcipue circa
res ecclesiasticas fuerunt collecta, & ad nostram
usque memoriam in antiquis monumentis, nec
illaudata supersunt. Quanquam cum tineis &
blattis diu rixari oportuit, cum *Juris Romani* Do-
ctores, qui seculo XII. increbuerunt, alto ista
supercilio contemnerent. Illo enim tempore,
cum literis latinis & græcis suum rediret decus,
&

& singulari fato sub *Lothario* Cæsare codex *Pandectarum* ille Florentinus, *Amalfi* effret repertus, eruditi subito *Archimedis* illud *εὐρεκα*, inclamabant. Hoc palladio *Themidis* mirum in modum crevit italici juris scientia, qua *Imperatores* delectabantur, *Gibellini* seculo XIII. gaudebant. Illi quidem quod Divorum *Constantini*, *Theodosii*, *Iustiniani* & aliorum Sancitis possent aliquo modo effrœnem *Clericorum* licentiam coërcere, qui orci galea muniti, imperii Majestatem, perfidis armis, impugnabant. *Gibellini* vero, quorum nota est factio, summo studio amplectebantur, quod per hujus juris interpretes, *legistas* dictos, possent *Guelforum* *Canonistas* crabrones, foro depellere. Quin & singuli aliquid pro affectu ex voluntatis sententia in isto juris penu, quod inflammaret & illiceret, invenirent. Viri prudentes & graves mirabantur romanæ gentis, dum floreret, *integritatem* & legum *equitatem*: Eruditi *elegantiam*, *copiam*, scholastici *subtilitates*, *solemnia*, *fictiones*, *verborum aucupia*; *Rabulæ ambages*, *tricas* ad occultam tyrannidem in judiciis exercendam perinsignes, quos boni illi, *majores* nostri ignorabant. Ita non vilis erat legum romanarum autoritas, sed non eo vim suam extendebant, ut usum vincerent & mores, quibus innutriti Germani cum sine fastidio percepissent, libentius obsequebantur; Verum hi mores, cum multi & varii essent, inde varietas juris germanici & dissensio maxima. Quippe quod apud

plerosque populos praeter jus civitatis, quod sibi constituerant, multa specialia & peculiaria jura in provinciarum judiciis obtinerent. Cujus loci sunt, jus *caelibum* Hagestolthen-Recht / mortuarii, *decimarum*, *obstaggi*, die Bauer-Miethe / das Gau-Recht / das Au-Recht / das Gast-Recht / das Schillings-Recht / Schuff-Lehn-Recht / Nothschier-Recht / Faust-Recht sive *campionum* & *duellionum*, *naufragiorum*, *avarie*, *bodmeria*, *stapule*, *geranii* &c. Ex hac legum multitudine oriebatur veritatis neglectus, suffragiorum confusio, judiciorum dissensus, multiplex & perpetua fori disceptatio, irrevocabilis error. Quibus tenebris, majores Clerici offundebant tenebras, sanctorum *canonum* perplexa disciplina & impudentissima interpretatione, qua haud raro Imperii salutem vexabant, evertabant. Adeo, ut ob tantam juris incertitudinem & legum popularium abundantiam, omnes boni quocunque tempore vehementius ingemiscerent. Ideoque Fridericus I. Imperator apud *Roncalias* convocabat Principes, ut *leges pacis promulgaret* & *de justitia regni*, quae multo jam tempore apud illos obumbrata in desuetudinem abierat, *per necessaria sapientum collatione differeret*, diuque *obsoletam elucubraret*. Idem Anno 1187 in comitiis Norimbergensibus de pace publica vulgavit den *Friedenbrieff*: legem *Alemannis* gratissimam. Ottone IV. autore, jurabant Principes, omnia jura a *Carolo M.* instituta, observanda, tenenda
Nec

Nec ignota est Friderici II. Imp. in legibus patriæ restaurandis circa Moguntiam cura. Inprimis *Rudolphus Hapsburgicus*, post famigeratissimum Sec. XIII. inter Regnum, justitia & legibus afflictæ patriæ opem ferre parabat & pleræque gentes, de jure *Saxonum* & *Francorum* in judiciis servando consentiebant, tum ob legum æquitatem, tum quod scripto traditæ *Speculi* & *Saxonici* & *Suevici* nomine venirent & publice legerentur. Quæ quidem ratione totam Germaniam in superiorem & inferiorem discescebant, & ad hunc ductum Vicarios Imperii *Cæsar*, si decessisset, constituebant, ut rixarum & litigiorum finis esset. Sed publicæ salutis eo instituto potius afferebant votum quam fundamentum. Cum *Cæsares* enim & Principes nova subinde edicta proponerent, antiqua, nisi penitus in desuetudinem abiissent, servarent, singularum civitatum jura confirmarent, imo regionibus & pagis auctoritatem LLatoriam haud gravatim concederent, exinde juris patrii studium *hydram lernæam* referre coepit,

Cui nullum caput est impune recisum

Quin gemino cervix herede valentior esset.

Exemplo fit *Holsatia* nostra, ut lactis & frugum, ita legum feracissima, in qua tot diversi juris sunt species, quot præfecturæ & civitates, quæ in non adeo ampla regione trigessimum numerum excedunt. Ne enim diversas juris *Cimbri*ci species ab ultima stirpe nostræ gentis repetam & in legibus *Odini*, *Skioldi*, *Frotbonis*, *Canuri*, *Haraldinis* aliisque explicandis prolixus

sim, in ducatu *Schlesvicensi* præcipuæ autoritatis est codex ille legum Danicarum, *dat Lov-Bock* dictus, secundum cujus iussa, iudices sententias in dicasteriis, nisi *provinciarum, urbiumque statuta* obstant, ferre consueverunt. Singulis enim fere provinciis suo jure uti Principum indulgit clementia, ita ut apud *Frisios*, qui tractum maritimum in præfectura Tunderensi incolunt, antiqui juris celebratæ gentis, sed jam emendatæ, reliquæ adhuc supersint. Non tamen ut vicinos in exemplum suum trahant, qui in *Strandia* septentrionali, *Eiderostadia*, *Stapelholmia*, *Femaria* jure provinciali suo gaudent & utuntur. Inter urbes *Slesvicum Flensburgum*, *Husumum*, *Tonninga*, *Gardinga*, *Fridericopolis*, *Ecklenforda* non solum jus suum municipale servant, sed *Husumum* etiam jus maritimum sibi proprium vindicat. Et quanquam maxima ex parte inter se consentiant, paucis pagellis contineantur, typis vix exscriptæ in scribnis civitatum delitescant, nec omnes publica autoritate sint sancitæ, dum tamen in foro obtinent, nec quisquam suo jure cedere velit, igitur *ICtorum* nostratium illa legum varietas exercet diligentiam.

In *Holsatia* Constitutiones & Recessus *Romani Imperii* primo loco merito censendi, in quibus si nihil de re proposita sancitum, neque præjudicata ei & consuetudines lucem afferunt, equestri ordinis viri & *vuriculæ juris Saxonici* effia-

effata consulunt, & more antiquo solenne judi-
cium, Ding und Recht dictum, constituunt. In
civitatibus degentes *Ius Lubecense* colunt; ita
tamen ut diversis in locis diversæ obtineant pa-
trii juris species, *Ordinatio juris provincialis*,
vulgo die *Landgerichts Ordnung* / *Constitutio*
aulica Schaumburgica, jus provinciale *Ditmar-*
ficum, jus municipale *Hamburgense*, jus mariti-
mum *Hanseaticum*, die *Policey Ordnung* / die *Christl.*
Kirchen Ordnung &c. quibus si jus civile *Romanum*,
Canonicum, *feudale* adjeceris, quis legummodus
& numerus? quale huic malo erit remedium!

Subvenire quidem ei diversis temporibus
imperii & patriæ patres voluerunt, *Carolus IV* *ut*
aurea bulla; *Fridericus III. reformatione politica*; *Ma-*
ximilianus I. pace publica & ordinatione camerali; *Ca-*
rolus V. pace religiosa & constitutione criminali. Verum
saluti publicæ & juris prudentiæ allevamentum
potius attulerunt quam medicinam, & quod *Acade-*
miarum Professores ex fontibus *juris romani justiniani*
haustum salutare poculum porrigunt, haud raro
soporiferum existit. Quamdiu enim legum publi-
carum & antiquarum consuetudinum existimatio
in aula & foro inconcussa & integræ est, *ius civile*
romanorum dirimendis litibus & suum cuique tri-
buendo sufficere nequit: cum potius id *subsidi-*
arium sit, ut deficientibus legibus aut consue-
tudinibus germanicis, ex eo æquitatis fontes in-
dagentur: quippe quod *artem* potius *juris* doceat,
quam legum vicem suppleat. Igitur redeundum
ad

ad oceanum confusionis *jus sc. patrium*, quod
Delionatore indiget & *Hercule statore*, qui sancita
patrum in unum codicem redigat & in univer-
sum omnes communi jure uti jubeat. De quo
utilissimo opere cum plus una vice tam in comi-
tiis provincialibus quam SUMMORVM VIRO-
RUM consilio frustraneo conatu sit actum, hanc
gloriam fata HEROI servare videntur, quem
jam non tam re quam voluntate, spe & expe-
ctatione laudamus.

Interea spartam clementissime mihi de-
mandatam pro virili ornare & quantum in me
est virium Vestris commodis intendere COMI-
LITONES constitui, quod meum officium, eo
animo & affectu, quo Vobis offero, ut accipe-
re velitis, qua possum humanitate contendo. Ac
quemadmodum in *juris publici decretis* explican-
dis, nulli qui voluntatem mihi suam & diligentia-
m probaverit, deero. Ita HISTORIAM JURIS
ROMANO GERMANICI ad has quas duco li-
neas, publicis lectionibus propediem copiose enar-
rabo. Quicquid præterea otii liberalis & honesti
supererit, Vestris quoque commodis impertire,
semper mihi volupe erit, donec INSTITUTI-
ONES JURIS CIMBRICI, ea qua par est fide
& diligentia consignatas, vobis offerre valeam.
Adeste æquo animo: *Favete linguis*: nemini ve-
strum inter magnas hujus temporis curas &
molestias sollicitudine cura & labore
adesse desistam.

✂ ○ ✂

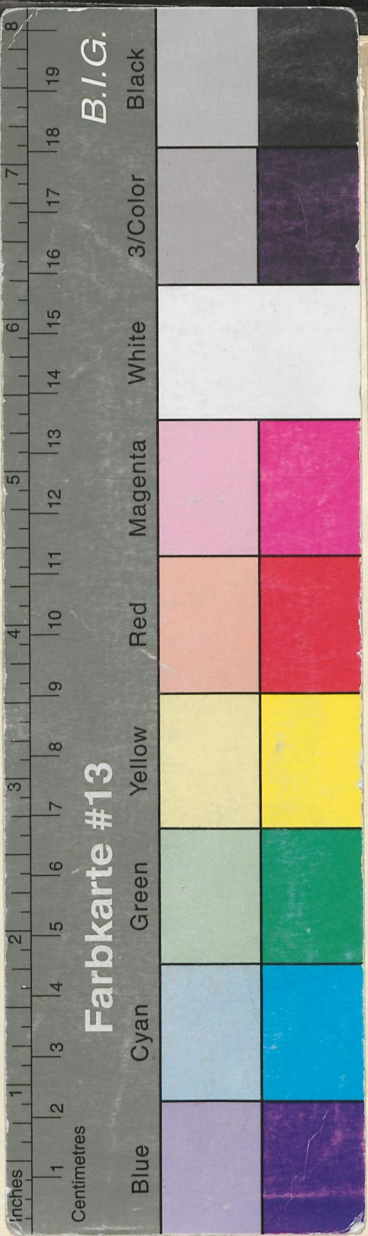
ULB Halle

004 367 324

3

Pub. 5. 10
Pub. 4. num. 9.
8 PETR. FRID. ARPE
ANTECESS. KILON.

1721
PRIMITIÆ
ACADEMICÆ

SIVE
ORATIO INAUGURALIS

DE
ÆQUILIBRIO

INTER
JURA CÆSAREÆ
MAJESTATIS

ET
ORDINUM IMPERII
SERVANDO.

9. 120.

NEC NON
PROGRAMMA

DE
NECESSITATE ET USU STUDII
JURIS PATRII.

KILÆ CIMBRORUM, LITTERIS HEREDUM REUTHERI.
M DCC XXI.

